

מדינת ישראל
משרד הממשלה

משרד

7/89

מס' 412

אורטוסי יהודים

מינ מס 32/92

עזב למצאנה ע יצי הו/89

תיק מס'

7/89

מחלקה

ע 9715

שם תיק: ועדת כהן-קדמי בענין ילדי תימן - עד שהוזמן ע"י הוועדה -מורטוגייה יהודית-3

מזהה פיזי: ג-9715/29

מזהה פריט 000kpgb

כתובת: 2-109-3-6-2

תאריך הדפסה: 05/07/2016

ועדת חקירה ממשלתית בענין אריות העלום של ילדיה מבין עולי תימן בשנים 1954-1956

32/97

יהודים יחד

מוקד ה' יהודים

ה' 52

33727 ח'יה

01-8526485 :ס

מיוס לקבא ארמון 7797 רס

32/97

רחוב סוקולוב 68 רמת השרון 47235
טל, 5472003 5472004 - 03
68, SOKOLOV ST. RAMAT-HASHARON
TEL 972-3-5472004 5472003

פקס. FAX. 972-3-5472004

REF _____ מס' _____

תאריך DATE 2.7.97

לכבוד
חברי ועדת החקירה
לענין פרשת העלמותם של ילדים
מבין עולי תימן בשנים 1948/55
בית אגרון - ירושלים.

נכבדי,

הנדון: מורטוג'יה יהודית - חניכה בביה"ס למטפלות -
"ויצו" אם וילד בתל-אביב - וכללי.

כ ל ל י

1. בראש דו"ח זה, אני מפנה את חברי הועדה לפרק - כללי בדו"ח שלי מיום 15.6.97 סעיפים 1-9 ועד בכלל. מצויות בפרק הכללי הנ"ל שם עובדות שמהוות רקע ועזר כהקדמה לכל אחד מן הדוחות הבאים על מטפלות-חניכות שיופיעו בפני הועדה להעיד. אני ממליץ מאד לקרוא את הפרק הכללי המשותף הזה, בעת קריאת הדוחות שיבואו ממני בעתיד לפני שמיעת העדות. לנוחיות הועדה רצ"ב עותק הפרק הכללי מן הדו"ח הנ"ל, הסעיפים 1-9 כאמור.

מורטוג'יה יהודית - דו"ח תחקיר

1. א. פגשנו את גב' יהודית בביתה בחיפה, לאחר שאותרו במשרד הפנים, שם משפחתה מהנישואין שהוא כבנדון, כתובתה המועדכנת ואיתרנו את הטלפון בביתה.

ב. הגב' יהודית הסכימה לפגישה מייד ואירחה אותנו במשך יותר משעתיים והשיבה לשאלות ברצון ובמאור פנים. הדברים נירשמו מפיה כמעט מילה במילה תוך כדי התחקיר.

2. א. הגב' יהודית ילידת הארץ - 31.12.30. מודה כי למדה בביה"ס למטפלות של "ויצו" - אם וילד ת"א, סיימה והציגה תעודת גמר שקיבלה. הקורס החל ב-3.2.52 ונימשך שנה אחת עד 13.2.53 כ-13 חודשי לימוד ועבודה מעשית בעיקר במוסד עצמו.

ב. לפני הצהרים עבדו ואחה"צ למדו וכן עבדו גם בלילות.

3. במוסד היו - לדבריה - תינוקות עד גיל 2, 3 שנים. ב"שרונה" - הקריה ת"א דהיום היה "פעוטון". הילדים עד גיל 1 שנה - שנה וחצי היו במוסד ברח' קינג-ג'ורג' ת"א והיותר גדולים - בפעוטון כנ"ל ב"שרונה".

4. א. לדבריה - ידעה שנמסרים ילדים לאימוץ. היא וחברותיה החניכות ידעו שהיו באים משפחות ונימסרו ילדים לאימוץ.

ב. כחניכות - לא היה להן שום קשר עם התהליך עצמו. היו ילדים תימנים במוסד - וכלשונה - "הכל היה מוסווה, לא היה מותר לדעת מאיפה באים הילדים".

ג. הורים היו באים ולפעמים גם לא. בחלקם היו "בפעוטון" ילדים תימנים וגם ברח' קינג ג'ורג', תלוי בגיל שלהם.

5. א. בלשונה - "אנו כחניכות יודעות שהיו ילדים שנימסרו לאימוץ בגלל בעיות סוציאליות, כפי שנאמר לנו אבל לא ידענו אם זה נכון או לא נכון"!! "זה לא היה מתפקידנו כי לא עסקנו בתהליך האימוץ"

ב. ועוד בלשונה - "היינו רואים את המאמצים, אבל "ויצו" לא אמרו לנו שהילדים הולכים לאימוץ, הסקנו מסקנה שהילדים נימסרים לאימוץ. היו ילדים תימנים אבל לא שיתפו אותנו בגורלם"

ג. "מסירת הילדים החוצה נעשתה לפני הצהרים וכן כל הסידורים".

ד. "יכול להיות שההורים שבאו לבקר את הילדים, אולי הם לא ההורים, לא יכולנו לדעת אם הם ההורים או לא. לא שיתפו אותנו".

ה. אני לא מוכנה לתת שמות של חברות שעבדו איתי, אני לא בקשר איתן שנים מספר".

6. א. "היכרתי את גב' קיש שניהלה את המוסד ב"ויצו" אם וילד. הכרתי גם את דר' טצנר, אני זוכרת את רלה בתור אחות ראשית.

ב. "ידענו שהיו ילדים שהיו לאימוץ. לא שאמרו לנו, אנחנו בינינו התלמידות היינו מדברות על כך. משוחחים - איפה הילד הזה הולך ואיפה הילד הזה מגיע. לא אמרו לנו שהילדים הולכים לאימוץ אנחנו הסקנו את זה בעצמנו".

ג. "ויצו" אם וילד ו"שרונה" - היה מוסד סגור.

7. אחרי הקורס ב"ויצו" מוסד אם וילד ת"א עברה לעבוד בבית יולדות בכפר-סבא וגם עבדה אח"כ במוסד - "אימהות" - שהיה בית יולדות פרטי של דר' רוטנברג בחיפה בשנים 1955/56. משנת 1957 עבדה ב"רמב"ם" - חיפה.

לוטה - נספחים א'-ה'

א. כרטיס תלמידה.

ב. 4 מכתבים.

בבנד רב,

יוסי יוסיפוב עו"ד
חוקר הועדה.

הסתדרות עולמית לנשים ציוניות ויצו'
מוסד למפול באם זכילד

כרטיס תלמידה

המשפחה: סני - וירטאליה

השם: יעל

הכתבת בתקופת הלימודים: גמל

הכתובת הקבועה:

הגיל: 13.5. הא-א: אם רוקה רוקה מאיוה ארץ באה יעל

מתי עלתה ארצה: מאיוה שפות שולטת עברית, אנגלית

השכלה כללית: אנגלית

תאריך הקבלה לקורס: 22.11.22 תאריך הגמר: מס. תעודת הגמר

אם תדוור: 348200

53

4.7.57

לכבוד
בית החולים "רמב"ם"
ח י פ ה

ג. נ. ג.

הנדון: מורטוגיה יהודית (לוי)
מכתבם מיום 20.6.57

בחשובה למכתבי הננו מתכבדים
להודיעה שהנ"ל מטפלת אחראית ומסורה
ואנו מאחלים לה הצלחה בעבודה .

בכבוד רב,

ע. רלה
מנהלת בית-החומר
למטפלות

בית דין ראשון חיפה

20.12.57

מס' _____

לכ.

הנהלת בית דין ראשון חיפה

נו"ב

תל - אביב

א.נ.

אלמנה מאוב באם תאונה בטובתכם

לשם זני הדרכה כלית על בוגרת

מוסדכם: מוסד אביב יפוית (לזו) שסיגה

את מאוביה ה 25.12.57

דברוב רב

שלם אחות ראשית

אילנה יענאלי

11.3.53

לכבוד
י"ח יולדות
כפר סבא

א.נ.א.

הנני מתכבדת, כזו להציג לפניכם
י"ח יולדות לנ"ח, חניכה המוסד, ספרייה
לכבוד י"ח יולדות, ואני ממליצה לקבל
אתם לכבודת חלילי.

בכבוד רב

א. קיס-אזר
מנהלת המוסד,
בית המדרש למטפלות.

5

לשמוש משרד הבריאות

מדינת ישראל
משרד הבריאות

תיק מס'

אל מנהלת בית ספר לאחיות,
בית החולים מוסד אסף סגל ופילד
תל-אביב

נתבקשתי ע"י מנהלת משרד הבריאות לאשר

את רשום / עזיבה של זוה יובל
בבית ספר לאחיות בקורס אמאנות יוני

בתור תלמידה
במחזור 1952

תאריך 10-11-52

מפקח על חנוך ושרות האחיות

(* נא למלאות את הני"ץ באותיות רשום ובריו.)

3590/3.52/1000

יוסף יוסיפוב, עורך-דין

JOSSEPH YOSSIPHOV, ADVOCATE

רחוב סוקולוב 68 רמת השרון 47235
 טל, 5472003 5472004 - 03
 68, SOKOLOV ST. RAMAT-HASHARON
 TEL 972-3-5472004 5472003

פקס, 972-3-5472004 FAX

REF _____ מט'

DATE 15.6.97 תאריך

לכבוד
 חברי ועדת החקירה
 לענין פרשת העלמותם של ילדים
 מבין עולי תימן בשנים 1948/55
 בית אגרון - ירושלים.

נכבדי,

הנדון: חנה דרורי - חניכה בביה"ט למטפלות
 "ניצו" אם וילד בתל-אביב וכללי.

ג ל ל ג

1. דיווחתי מדי פעם לוועדה בע"פ, על המשך עריכתה של בדיקה מדגמית ב-260 מיכלים, (מתוך כ-5,411 מיכלים), מלאי תיקי ילדים השייכים ל"ניצו" אם וילד ת"א, הנאוחסנים במחסני חבי בית גנזים בע"מ ברחובות ובמושב רינתניה. ראה לענין זה דוחות קודמים שלי.
2. לקראת סוף הבדיקה ממש, שהיתה כפי שדיווחתי מאכזבת ברובה, נכון להיום, נתגלו לפתע 3 מיכלים שחיצוניותם לא העידה בכלום על תוכנם. הם היו מסומנים במספרים סידוריים רגילים ובכתב יד.
3. הופתענו למצוא בפתיחת שלושת המיכלים, שאין בהם תיקי ילדים, כמו ביתר המיכלים אלא - הם היו מלאים במאות רבות של כרטיסיות אישיות של וולמידות ביה"ט למטפלות של "ניצו" אם וילד ת"א כנ"ל.
4. א. תגלית זו, חשיבותה רבה שבעתיים על רקע העובדה שעל אף המאמצים הנמשכים עד היום לאתר בחבי בית גנזים בע"מ את אלכיון תיקי הילדים הרבים שטופלו במוסד זה, טרם עלה הדבר בידינו.
 ב. אני רואה בתגלית הזו, בשלב זה, מקור יחיץ אדיר לעדויות על שנעשה והתרחש בשנים הרלוונטיות לחקירת הוועדה 1948/54.
5. א. הכרסת כוללת פרטים די רבים כדי לאפשר לזהות את שם משפחתה של החניכה לאתר נישואין ומכאן גם את כתובתה המעודכנת ובעקבות אלה גם את מספר הטלפון בביתה בכל מקום בארץ!

- 2 -

ב. הכרסטת כוללת תמונה, שם ומשפחה דאז, הכתובת בתקופת הלימודים, גיל, מצב משפחתי, ארץ עליה, תאריך עליה, ועוד וכן - תאריך הקבלה לקורס ותאריך הגמר. מכך למדתי דבר חשוב ביותר, דהיינו - הקורס נמשך 12 חודש ופרוש הדבר שהחניכה בעצם תקופת הלימודים, שהנה שנה שלמה במוסד של "ויצו" אם וילד ברח' המלך גורג' ת"א. יש להניח, בסבירות גבוהה, שהחניכה כזאת הייתה עדה למה שהתרחש שם וניתן יהיה להעיד אותה (וחברותיה) בועזה.

ג. בחלק מהכרטיסים לא דאגו לרשום ת.ז. של החניכות אך בחלק אחר כן רשמו את מספר הזהות.

6. א. אני מבקש רק לציין שוב, כי באותן הנסיבות ובאותו המקום נתגלתה בחב' בית גנזים בע"מ תגלית נוספת - כרסטת של חניכות מוסד "ויצו" - בית תינוקות - ירושלים!

ב. גם כאן חשיבותה של התגלית הזו רבה מאד על רקע העובדה הזוהה בדבר העדר מוחלט (נכון להיום) של תיקי הארכיון של "ויצו" י-ם בית תינוקות. מאמצינו לאתרו נמשכים במרץ וללא לאות. ידוע לי במפורש כי ארכיון כזה קיים. הוא מצוי כנראה בין 5,411 המיכלים הגנוזים של "ויצו" בחב' בית גנזים בע"מ. כל זאת מתוך שמצאתי מספר תיקי ילדים תימניים (בגנוזך המדינה) הנושאים על כריכת התיקים את שם המוסד - "ויצו" - י-ם בית התינוקות. כנראה "נתגללו" מספר תיקים אלה מחב' בית גנזים בע"מ לגנוזך המדינה תוך כדי פעילותו של מר עמי חובב עבור וב"מ ו/או ועדת דר' שלגי.

ג. הכרסטת של בית התינוקות - "ויצו" י-ם, בניגוד לקודמתה, היא דלה ביותר ואין בה כמעט כל פרטים אישיים של החניכה למעט שם, משפחה, שם אב ו/או אם - לא תמיד אך גם כאן בודאות נרשם תאריך ההרשמה למוסד ותאריך עזיבת המוסד בתום הקורס. גם כאן למדתי מזה כי הקורס נמשך כ-12 חודשים.

ד. בשני המוסדות (בעיקר דוקא במוסד בי-ם) צויינו במקרים רבים פרטים באשר למקום העבודה של החניכה לשם נשלחה תוך כדי הלימודים וגם לאחר מכן ובהם מקומות כמו - מחנה ראש העין, מחנה עין שמר (כתי התינוקות) "ויצו" - צפת וכו'.

7. א. זאת ועוד. שוב בנסיבות כאלה ולאחר טבלנות, התמודה ונחישות נתגלתה כרסטת נוסף של חניכות ביה"ס למטפלות והפעם - של - מוסד "אומנה" נוה-שאנן חיפה!

ב. גם עקבותיו של ארכיון "אומנה" (כפי שדיווחתי בע"פ בעבר) לא נודעו עד היום. המאמצים שלי לאתרו נמשכים עד היום. הם כוללים מקומות שונים ביניהם - ארכיון תנועת העבודה - "מכון לבון" בת"א ובארכיונים דומים כאלה לשם הגעתי בהמלצת מנכ"ל גנוזך המדינה וגורמים נוספים. מוסד "אומנה" - חיפה שייך ל-ארגון אמהות עובדות (כיום "נעמ"ת"). מוסד "אומנה" חיפה נוהל ע"י נשות א.א.ג. תחת פקוחה של ראש מועצת הפועלות הארצית הנבי בנה אידלסון ז"ל.

ג. כרסטת החניכות של ביה"ס למטפלות ב - "אומנה" נוה-שאנן חיפה דומה מאד, בפרטים הכלולים בה, לכרסטת "ויצו" אם וילד ת"א.

עבודת האיתור של חניכות בתי הספר למטפלות של שלושת המוסדות הנ"ל נעשת באמצעות מחשב משרד הפנים בירושלים ובעזרתה הפעילה מאד של גב' דורה שורץ מראשי המשרד. לא אלאה אתכם בטכניקה המטובכת של עבודת האיתור רק אציין כי בעזרת הטבלנות והנחישות הרבה שלי והנכונות והמקצוענות של הגב' דורה שורץ אחוז ההצלחות באיתורן הוא גבוה ביותר בנסיבות הקשות.

נכון להיום אותרו למעלה מ-65 חניכות. בעקבות האיתור "התאורטי" כביכול איתרתי בפועל ואימתתי בשטח את הכתובות והשם (שפלט המחשב) של כולן. אני ממשיך באיתור שמות משפחה וכתובות של מטפלות - חניכות נוספות. אני מאתר כאמור ב את אותן מטפלות - חניכות אשר השתתפו, למדו ועבדו עפ"י הכרטיס האישי בין השנים 1948/55 בלבד.

ועדת החקירה הממלכתית
בעניין פרשת היעלמותם של ילדים
מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ירושלים, כ"א בסיון תשנ"ז
26 ביוני 1997

תיק מס' 32/97

לכבוד
גב' מורטוג'יה יהודית
רח' הילל 52
חיפה 33727

גברת נכבדה,

הנדון: מתן עדות

ועדת החקירה הממלכתית לענין העלמם של ילדים מבין עולי תימן החליטה
לזמן אותך להופיע בפניה למתן עדות.

הנך מוזמנת איפוא להופיע למתן עדות בפני הועדה ביום 7.7.97
שעה 11:00 באולם הישיבות של הועדה ברח' הלל 37 בית אגרון ירושלים.

הנך מתבקשת לעשות את כל הסידורים הדרושים כדי לוודא הופעתך.

כן הנך מתבקשת להביא עמך כל מסמך או מידע הנמצאים בחזקתך שיש בהם
כדי לשפוך אור על נושא החקירה. אם ישנם קרובים, ידידים או מכרים
שיש בידם חומר הנוגע לנושא הנ"ל נבקשך ליצור קשר בינם לבין הועדה.

ב כ ר כ ה,

בן עזרא ליאון
מזכ"ח הועדה